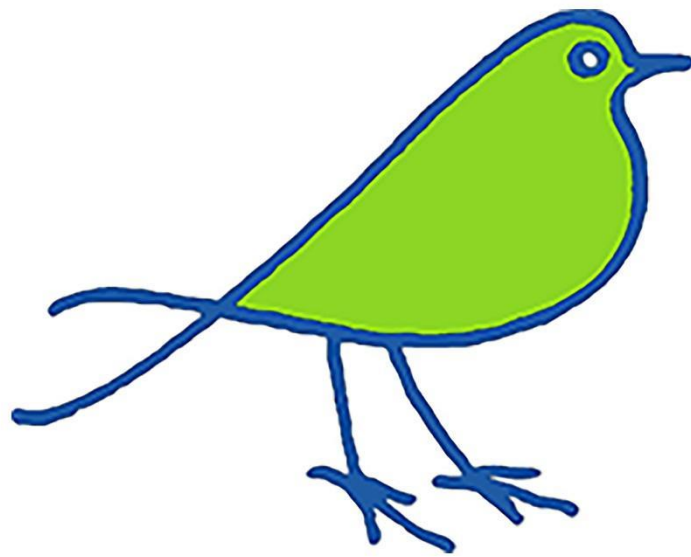

JAAERVERSLAG 2017

Dierbaar Flevoland

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Beschermingswerk	5
1.1 Oostvaardersplassen	5
1.1.1 Initiatiefvoorstel VVD/SGP	5
1.1.2 Natura 2000 beheerplan	5
1.2 IJsselmeergebied	5
1.2.1 Natura 2000 ontwerpbeheerplan	5
1.2.2 Kitesurfen	5
1.2.3 Visdieven Houtribdijk Lelystad	6
1.3 Lepelaarplassen	6
1.3.1 Camping Waterhout naar Schateiland	6
1.4 Schadebestrijding	7
1.4.1 Beleidsregels nieuwe natuurwet	7
1.4.2 Addendum Faunabeheerplan	7
1.4.3. Vossen	7
1.4.4. Ganzen	7
1.4.5 Kauwen en kraaien	8
1.5 Beheerplannen Flevolandschap	8
1.6 Lelystad Airport	8
1.6.1 Uitbreiding Lelystad Airport	8
1.6.2 Bedrijventerrein OMALA	8
1.7 Windenergie	9
1.8 Overige dossiers	9
1.8.1 TenneT	9
1.8.2 Otters	9
1.8.3 Huismussen en vleermuizen Lelystad	9
1.8.4 Carbirdschietsen Zeewolde	10
1.8.5 Sloop gebouwen Staatsbosbeheer	10
1.8.6 Wensballonnen	10
2. Overige activiteiten	11
2.1 Opdrachten en onderzoeken studenten	11
2.2 Vogelfestival	11
2.3 Overleg over De Trekvogel	11
2.4 Kennisochtend Dierenbescherming	11
2.5 Kennismaking Bird Control Group	12
2.6 Vogeltelling Markerwadden	12

3. Organisatie	13
3.1 Bestuur	13
3.2 Werkgroep bescherming	13
3.3 Overige vrijwilligers	13
Relaties	13
4. Financiële verantwoording	15
4.1 Jaarrekening	15
4.2 Begroting	15

Voorwoord

Voor u ligt het eerste jaarverslag van Stichting Dierbaar Flevoland. De stichting is eind december 2016 officieel opgericht en in januari 2017 zijn we in vliegende vaart van start gegaan. Rustig opstarten was er niet bij, want twee politieke partijen (VVD en SGP) kwamen in de eerste week van januari met een initiatiefvoorstel over de Oostvaarderplassen. Er was voor ons meteen werk aan de winkel, wat ons ook direct veel publiciteit opleverde, tot de landelijke pers aan toe! De website stond nog niet eens in de steigers, zodat we die hebben in sneltreinvaart in elkaar hebben moeten zetten. Sindsdien hebben we het geen moment rustig gehad, wat nog maar eens aantoont hoe belangrijk het is dat er organisaties zijn die opkomen voor dieren en natuur.

We hebben in 2017 een aantal mooie resultaten geboekt. Zo is het illegale kitesurfen bij Pampushaven aan banden gelegd en hebben de visdieven bij de Houtribsluizen een geschikt broedeiland voor het komende broedseizoen. Van veel zaken die we hebben opgepakt zal pas in de loop van 2018 duidelijk worden wat we hebben bereikt. In ieder geval hebben we het afgelopen jaar Dierbaar Flevoland op de kaart gezet en zijn we een serieuze gesprekspartner in Flevoland als het gaat om dieren en natuur.

Wij willen onze donateurs hartelijk danken voor hun steun en vertrouwen in zo'n jonge organisatie.

Sonja Hartlief
Voorzitter

1. Beschermingswerk

1.1 Oostvaardersplassen

1.1.1 Initiatiefvoorstel VVD/SGP

Naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van VVD/SGP waarin plannen zijn gepresenteerd om meer recreatie toe te staan in de Oostvaardersplassen en de aantallen grote grazers sterk te reduceren, zijn we een petitie gestart op www.petities.nl. Deze petitie is 6.064 keer ondertekend en heeft erin geresulteerd dat we ons standpunt hebben kunnen overbrengen bij een vergadering van Provinciale Staten over het initiatiefvoorstel. De petitie is overhandigd aan de commissaris van de Koning. We hebben eveneens ingesproken bij de commissie Duurzaamheid van Provinciale Staten. Met D66 Flevoland hebben we een gesprek gehad over de toekomst van de Oostvaardersplassen.

Ons persbericht en de petitie hebben veel media-aandacht opgeleverd waardoor ons standpunt ook in de (landelijke) media te horen is geweest. We zijn genoemd in artikelen in Trouw, NOS Nieuwsuur en Omroep Flevoland. Ook zijn we op tv geweest in Hart van Nederland en zijn we voor de radio van Omroep Flevoland en Radio Lelystad geïnterviewd. Zoals verwacht hebben we niet kunnen voorkomen dat het initiatiefvoorstel is aangenomen door Provinciale Staten.

1.1.2 Natura 2000 beheerplan

We hebben een informatief gesprek gehad met de provincie Flevoland over het Natura 2000 beheerplan en hebben deelgenomen aan de klankbordgroep over het uitvoeringsplan Natura 2000 Oostvaardersplassen.

1.2 IJsselmeergebied

1.2.1 Natura 2000 ontwerpbeheerplan

Het Natura 2000 ontwerpbeheerplan van het IJsselmeergebied heeft ter inzage gelegen. Wij hebben hierop een zienswijze geschreven. In 2018 zal de Nota van Antwoord gepubliceerd worden. .

1.2.2 Kitesurfen

Het afgelopen jaar is er veelvuldig illegaal gekitesurft bij Pampushaven in Almere. Pampushaven is een belangrijk rust- en foerageergebied voor watervogels. Wij hebben de overtredingen consequent gemeld bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV). Dit heeft een aantal maal geresulteerd in boetes voor de kitesurfers. In reactie hierop hebben een aantal kitesurfers getracht een vergunning verleend te krijgen voor het kitesurfen bij Pampushaven via (sociale) media en bij Rijkswaterstaat. Om een tegengeluid te laten horen, hebben we een tv-interview gegeven aan Omroep Flevoland. Ook hebben we hierover gesproken met de provincie Flevoland. De provincie heeft aangegeven geen natuurbeschermingswetvergunning te zullen verlenen. Bij Pampushaven zijn in 2017 borden geplaatst dat kitesurfen verboden is.

De vergunde kitesurflocatie bij de Houtribdijk in Lelystad is in 2017 officieel geopend. Deze locatie ligt dicht bij een broedkolonie visdieven. Vlak voor de opening bleek dat

men zich niet aan de voorwaarden uit de vergunning heeft gehouden. Wij hebben hierover contact opgenomen met de provincie. Stichting Hoekipa Dijk (de vergunninghouder) heeft vervolgens een aantal voorwaarden in orde gemaakt. De opstapplek bleek echter tijdens de opening alsnog niet op de goede locatie op de strekdam gesitueerd te zijn. Daarom zijn wij overgegaan tot een handhavingsverzoek bij de OFGV. De OFGV heeft vastgesteld dat de opstapplek inderdaad niet overeenkomt met de opstapplek in de vergunning en heeft de vergunninghouder de opdracht gegeven binnen 2 weken de overtreding ongedaan te maken. Hierop heeft Hoekipa Dijk een aanpassing op de vergunning aangevraagd waarin de gehele strekdam als opstapplek gebruikt kan worden. Deze aanpassing op de vergunning is door Gedeputeerde Staten verleend, waarna ons handhavingsverzoek ongegrond verklaard kon worden.

1.2.3 Visdieven Houtribdijk Lelystad

In 2017 hebben we meegeholpen aan een onderzoek naar het broedsucces van de visdiefkolonie bij de Houtribsluizen in het kader van een breder onderzoek naar de reproductie van visdieven in het IJsselmeergebied, uitgevoerd door Jan van der Winden Ecology in opdracht van Vogelbescherming Nederland. De plek waar de visdieven broeden is echter geen veilige plek voor ze, terwijl het visdiefeiland, dat elk jaar ontdaan wordt van de begroeiing, niet gebruikt wordt, omdat het eiland al weer is dichtgegroeid als de visdieven zich komen vestigen. Bovendien bleek tijdens een controlebezoek in augustus de kolonie weggemaaid te zijn door Rijkswaterstaat. Hiervan hebben wij in overleg met Vogelbescherming Nederland melding gedaan bij de OFGV.

Wij hebben een notitie geschreven, met advies van Jan van der Winden en ondersteund door Vogelbescherming Nederland, waarin de knelpunten zijn beschreven en waarin we oplossingen aandragen zodat de visdieven veilig kunnen broeden. Deze notitie is verstuurd naar Rijkswaterstaat, Landschapsbeheer Flevoland, provincie Flevoland en gemeente Lelystad. We hebben samen met Jan van der Winden een constructief gesprek gevoerd met RWS en Landschapsbeheer Flevoland eind 2017 over de notitie en de oplossingen. Hieruit bleek dat een structurele oplossing voor het broedseizoen in 2018 niet gerealiseerd kan worden. Wel is besloten om een tijdelijke maatregel te treffen: het visdiefeiland wordt begin 2018 ontdaan van de vegetatie en voorzien van een grote hoeveelheid zout, zodat de vegetatie minder snel opkomt. In 2018 zal er gezocht gaan worden naar een structurele oplossing.

1.3 Lepelaarplassen

1.3.1 Camping Waterhout naar Schateiland

Vanwege de aanstaande Floriade in Almere heeft de gemeente in samenspraak met de eigenaren een nieuwe locatie gevonden voor Camping Waterhout, namelijk Schateiland. Dit schiereiland ligt tegen het Natura 2000 gebied Lepelaarplassen aan. Hiervoor moest het net vastgestelde bestemmingsplan gewijzigd worden, want volgens het vigerende bestemmingsplan is een grootschalige camping niet mogelijk op Schateiland vanwege de kwetsbare natuur. Wij zijn in het voorjaar van 2017 door de gemeente gevraagd om te reageren op het nieuwe concept-bestemmingsplan. Wij hebben een zienswijze geschreven. Daarnaast zijn we uitgenodigd voor gesprekken met de gemeente over de locatie en onze bezwaren. In de zomer is het bestemmingsplan ter inzage gelegd, waarop we nogmaals een zienswijze hebben ingediend. Een aantal zaken zijn in de loop van 2017 toegezegd, Het Lepelaarpad was voor een gedeelte al verboden voor honden,

maar niet in de buurt van de camping. De gemeente heeft toegezegd het gehele Lepelaarpad te verbieden voor honden. Bovendien wordt de Galjoottocht fysiek afgesloten voor vaarverkeer.

1.4 Schadebestrijding

1.4.1 Beleidsregels nieuwe natuurwet

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe natuurwet in werking getreden. Veel verantwoordelijkheden zijn overgedragen aan de provincie, zoals het bepalen van natuurbeleid, het actief beschermen van natuur en faunabeheer. Provincies dienen beleidsregels op te stellen, zo ook de provincie Flevoland. Wij hebben gebruik gemaakt van de inspraakprocedure door een zienswijze te sturen. Helaas zijn de beleidsregels nauwelijks aangepast.

1.4.2. Addendum Faunabeheerplan

De Faunabeheereenheid heeft op het bestaande beheerplan 2014-2018 een toevoeging geschreven, het Addendum Faunabeheerplan. Gedeputeerde Staten heeft het addendum goedgekeurd en ter inzage gelegd. Wij hebben bezwaar ingediend op dit addendum.

1.4.3. Vossen

Gedeputeerde Staten heeft een ontheffing afgegeven voor het 's nachts jagen op vossen rondom vrije-uitloopkippenbedrijven. Wij hebben hier bezwaar tegen ingediend. Ook Animal Rights en de Faunabescherming hebben bezwaar ingediend. Animal Rights en wij zijn een petitie gestart, De petitie stond gepubliceerd op de website van Animal Rights en is ruim 17.500 keer ondertekend. Het persbericht dat de drie partijen hebben opgesteld over de petitie is gedeeld door Omroep Flevoland, de Stentor en Groene Ruimte. Ook op social media is er veel aandacht besteed aan de petitie.

Dierbaar Flevoland heeft het afgelopen jaar onderzoek verricht naar de hekken van de kippenbedrijven. Met goed hekwerk kan namelijk voorkomen worden dat de vos bij de kippen in de buurt kan komen. Een ruime meerderheid van de 17 kippenbedrijven heeft het hekwerk niet op orde.

Het bezwaar is ontvankelijk en gegrond verklaard door de hoorcommissie. Gedeputeerde Staten is geadviseerd het advies van de hoorcommissie over te nemen, maar heeft dit maar op kleine onderdelen gedaan. We zijn daarom in beroep gegaan. De rechtszaak dient in 2018.

1.4.4. Ganzen

Omdat wij zicht wilden verkrijgen op alle jacht die in Flevoland plaatsvindt, hebben wij een WOB-verzoek ingediend (Wet Openbaarheid Bestuur) en alle jachtgegevens van 2016 opgevraagd bij de provincie Flevoland. Op last van de rechtbank was een periode van 6 weken in acht genomen waarin er niet gejaagd mocht worden op ganzen en waarin de provincie een nieuw besluit moest nemen rekening houdend met de uitspraak van de rechtbank. Uit de verkregen gegevens bleek echter, dat de jagers in deze periode onterecht op ganzen hebben gejaagd. We hebben een handhavingsverzoek bij de OFGV gedaan. Ook hebben we een persbericht geschreven. Omroep Flevoland heeft hierover bericht. De OFGV heeft de Faunabeheereenheid een berisping gegeven, maar verder

dan dat gingen zij niet. Wij hebben ons daarom genoodzaakt gezien aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie.

1.4.5. Kauwen en kraaien

We hebben bezwaar aangetekend tegen een ontheffing voor het vangen en doden van kraaien en kauwen bij een perenkwekerij in Flevoland. De perenkweker ondervindt schade bij afrijpend fruit van vogels. De ontheffing maakt het mogelijk dat de perenkweker door middel van een vangkooi met een levende lokvogel erin kraaien en kauwen vangt. Vervolgens mogen de gevangen vogels gedood worden door de vogels de nek om te draaien (cervicale dislocatie). De hoorzitting heeft in 2017 plaatsgevonden, het advies van de hoorcommissie en de beslissing op bezwaar volgen in 2018.

1.5 Beheerplannen Flevolandschap

Flevolandschap heeft ons in 2017 hun conceptbeheerplannen voor een aantal natuurgebieden opgestuurd met het verzoek een reactie te geven op de conceptplannen. De volgende beheerplannen zijn aan de orde geweest: Landschappelijke beplanting Oostelijk en Zuidelijk Flevoland, Stichtse Putten en Pampushout.

1.6 Lelystad Airport

1.6.1 Uitbreiding Lelystad Airport

In 2015 is het Luchthavenbesluit Lelystad Airport genomen. Hiermee leek het een vaststaand feit. In 2017 werden de aanvliegeroutes op de luchthaven bekend gemaakt en hierdoor zijn bewonersgroepen in actie gekomen. In de slipstream van deze acties zijn natuur en vogels ook nog aan bod gekomen. Dierbaar Flevoland was in de zomer hoofdgast in het Radio 1 programma Stand.nl In het najaar heeft de regering besloten een internetconsultatie te openen. Dit bood ons de mogelijkheid om onze visie met betrekking tot vogels en de uitbreiding van de luchthaven nogmaals kenbaar te maken. Er zijn niet alleen fouten gemaakt in de milieu-effectrapportage (MER) met betrekking tot de berekeningen van de geluidsnormen, ook is er onvoldoende en onjuist onderzoek gedaan naar de risico's op vogelaanvaringen.

1.6.2 Bedrijventerrein OMALA

In 2017 heeft een boerderij plaats moeten maken voor de bouw van bedrijventerrein OMALA, pal naast Lelystad Airport. Hiervoor is een ontheffing aangevraagd en verleend, waarin wel mitigerende maatregelen zijn opgenomen voor vleermuizen die zich in de gebouwen begaven. Helaas is er in het ecologisch onderzoek onvoldoende aangetoond dat er geen huismussen in de gebouwen van de boerderij broeden. Gezien het habitat is het echter wel denkbaar dat ze er gezeten hebben, maar controleerbaar was dit niet meer omdat de gebouwen kort na de ontheffing zijn gesloopt. Wij hebben in overleg met de provincie aangegeven dat wij graag met het bedrijventerrein OMALA in gesprek zouden willen gaan om te bekijken of er niet alsnog met de inrichting van het bedrijventerrein rekening gehouden kan worden met de huismus en andere vogels die geen gevaar opleveren voor de vliegveiligheid. Bedrijventerrein OMALA stond hiervoor open. Het gesprek staat gepland in 2018.

1.7 Windenergie

Wij hebben bij het ministerie van Economische Zaken een zienswijze ingediend over de plannen om de huidige windmolens, die kriskras door het land staan, te vervangen door minder, maar wel veel grotere en hogere turbines. Deze turbines hebben meer capaciteit, waardoor de provincie kan voldoen aan de eisen voor duurzame energieopwekking. Wij hebben onder andere gepleit voor een grotere corridor om de vogels een veiliger vliegroute te bieden of in plaats daarvan een door radar gestuurde automatische stilstandvoorziening aan te brengen vergelijkbaar met zo'n voorziening in het Eemshavengebied. Bij doortrek van vogels kunnen de molens dan korte tijd stilgezet worden totdat de vogels gepasseerd zijn. Een reactie op onze zienswijze en het besluit volgt begin 2018..

1.8 Overige dossiers

1.8.1 TenneT

TenneT heeft ons om een reactie gevraagd op hun plan hoe zij tijdens werkzaamheden aan de elektriciteitsmasten rekening houdt met de ooievaars en hun nesten in de elektriciteitsmast bij Lelystad. Wij hebben dit plan beoordeeld en met genoeg geconcludeerd dat TenneT een gedegen plan heeft opgesteld.

1.8.2 Otters

Wij hebben uit betrouwbare bron vernomen dat er in de vaarten van Flevoland legaal (middels een pachtcontract met het Waterschap) door vissers gevestigd wordt met aalfuiken zonder ottergrid. Omdat er gevestigd wordt zonder ottergrid, is het aannemelijk dat otters slachtoffer worden van deze vispraktijken. Een ottergrid voorkomt namelijk dat een otter een fuik in kan zwemmen en vervolgens verdrinkt omdat hij er niet meer uit kan komen. We hebben navraag gedaan bij de provincie Flevoland, er is geen ontheffing gegeven voor het vissen op aal met fuiken. In deze ontheffing kan namelijk het gebruik van een ottergrid als voorwaarden om te mogen vissen, opgenomen worden. De provincie Flevoland vraagt voor ons na bij het Waterschap of het gebruik van een ottergrid is geregeld in de pachtovereenkomst. Dit zal in 2018 een vervolg krijgen.

1.8.3 Huismussen en vleermuizen Lelystad

In 2024 moeten alle asbestdaken in Nederland gesaneerd zijn. In Lelystad zijn er enkele honderden huizen met asbestdaken van particuliere bewoners. Deze sanering kan een bedreiging vormen voor de huismus en de gewone dwergvleermuis die na de sanering geen gebruik meer kunnen maken van de huizen voor voortplanting en/of overwintering. Deze particuliere bewoners zijn in principe zelf verantwoordelijk voor het laten verrichten van ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten in hun woning. Dit is echter tijdrovend en kostbaar. De gemeente Lelystad heeft daarom besloten om het ecologisch onderzoek voor alle woningen uit te laten voeren door Landschapsbeheer Flevoland. De provincie is vervolgens verantwoordelijk voor het verlenen van de benodigde ontheffing als één van de soorten of beide is aangetroffen in de woning. Wij zijn door zowel Landschapsbeheer Flevoland en de provincie geïnformeerd over de resultaten van het ecologisch onderzoek en de daaruit voortvloeiende adviezen met betrekking tot mitigerende maatregelen voor deze soorten. Hiermee konden wij instemmen.

1.8.4. Carbidschieten Zeewolde

Elke oudejaarsdag mag er in Zeewolde met carbid worden geschoten. De hiervoor aangewezen locatie ligt direct aan het Wolderwijd. Het Wolderwijd is onderdeel van het Natura 2000 IJsselmeergebied en heeft vooral in de winter een belangrijke functie voor vogels. Op oudejaarsdag 2016 zijn we gaan kijken welke effecten het carbidschieten heeft op de vogels die daar rusten en foerageren. Uit onze observaties bleek dat de vogels wegtrekken uit de omgeving waar met carbid wordt geschoten. Wij hebben dan ook bezwaar aangetekend tegen de door de gemeente Zeewolde afgegeven vergunning. Dit heeft ertoe geleid dat we uitgenodigd zijn voor een gesprek met de gemeente. De gemeente heeft aangegeven bereid te zijn om voor 2018 naar een andere locatie te kijken en heeft Dierbaar Flevoland gevraagd om hierin mee te denken. We hebben om deze reden geen nadere juridische stappen ondernomen. Op oudejaarsdag 2017 hebben we eveneens getracht om onderzoek te doen naar de effecten van carbidschieten op de vogels. Helaas waren de carbidschieters al veel eerder begonnen met schieten dan in de vergunning toegestaan was. Er was geen vogel meer te bekennen toen wij ruim voor de toegestane tijd arriveerden. Omroep Flevoland was ook aanwezig wat erin heeft geresulteerd dat wij zijn geïnterviewd met betrekking tot ons standpunt hierover en onze acties hiertegen. Wat ons opviel was dat het carbidschieten er dit jaar heftiger aan toe ging dan in 2016. Er werd geschoten met materialen die zorgden voor hardere knallen dan in 2016.

1.8.5. Sloop gebouwen Staatsbosbeheer

Een aantal gebouwen van Staatsbosbeheer, het beheergebouw in de Oostvaardersplassen en een gebouwen in Zeewolde, moeten gesloopt worden om plaats te maken voor nieuwe gebouwen in verband met de aanwezigheid van asbest. Staatsbosbeheer heeft een ontheffing aangevraagd vanwege de aanwezigheid van kerkuilen en huismussen en/of ruige dwergvleermuizen in de gebouwen. De ontheffingen zijn door de provincie verleend en onze conclusie was dat Staatsbosbeheer goede mitigerende maatregelen treft voor alle aangetroffen soorten.

1.8.6. Wensballonnen

In de social media hebben we voorafgaand aan de jaarwisseling aandacht besteed aan de negatieve gevolgen van het oplaten van wensballonnen.

2. Overige activiteiten

2.1 Opdrachten en onderzoeken studenten

Wij hebben aan 5 opdrachten en onderzoeken meegewerkt van studenten van hogescholen en universiteiten. De thema's van de onderzoeken en opdrachten waren de Oostvaardersplassen en de uitbreiding van Lelystad Airport.

* Hogeschool Windesheim, Zwolle, 30 juni 2017, Richting Journalistiek, Interview. De keerzijde van de uitbreiding Luchthaven Lelystad.

* WUR Wageningen Universiteit, 19 juni 2017, Conflict over het beheer van de grote grazers in de Oostvaardersplassen, Interview door Marthe Meulenbroek en Roos van Haeff.

* VU, Amsterdam, Environment and Resource Management. 8 mei 2017, Onderzoek naar het effect van toerisme in de Oostvaardersplassen, Interview door Carmen Baud.

* WUR Wageningen Universiteit, 3 maart 2017, Tegenstrijdige belangen in de Oostvaardersplassen. Interview door een groep cursisten uit Nepal, Ghana, Ethiopië, Sri Lanka en Ruanda.

* Pabo, Windesheim, Almere, Over de uitbreiding van Lelystad Airport en de gevolgen daarvan. Interview en opnames door Anca Sollie, Sherida Marcos, Sabine Treep en Sadé Ruchtie.

2.2 Vogelfestival

Op 17 september hebben we deelgenomen aan het Vogelfestival georganiseerd door Staatsbosbeheer bij het bezoekerscentrum en het beheergebouw in de Oostvaardersplassen. We hebben een stand bemand en een 3-hutten-excursie gegeven.

2.3 Overleg over De Trekvogel

Dierbaar Flevoland is uitgenodigd door Flevolandschap voor informatie- en overlegavonden over de toekomst van bezoekerscentrum De Trekvogel en de nabije omgeving.

2.4 Kennisochtend Dierenbescherming

Wij zijn door de Dierenbescherming uitgenodigd om in december deel te nemen aan de kennis en brainstormochtend over (verder) onderzoek naar alternatief graslandbeheer om ganzen te weren. Voor deze bijeenkomst waren ook LTO, provincies en landelijke overheidsambtenaren, BIJ12, FBE secretarissen en hun bestuur, boeren, diverse Ngo's en wetenschappers uitgenodigd. Met andere gewaskeuze kan mogelijk op natuurlijke wijze het aantal ganzen verminderd zonder dat ze afgeschoten hoeven worden. Bij de bijeenkomst waren ook boeren aanwezig die kennis konden nemen van de mogelijkheden van Pure Graze. Dit is een gewasmengsel dat niet alleen economische voordelen biedt, maar het geeft de boer ook meer voldoening in zijn werk. Hopelijk leidt deze bijeenkomst tot het verrichten van nader onderzoek naar de mogelijkheden van alternatief graslandbeheer.

2.5 Kennismaking Bird Control Group

In 2017 zijn we benaderd door de Bird Control Group om nader kennis te komen maken met hun bedrijf. Aanleiding was de plaatsing ons persbericht bij Omroep Flevoland over de schadebestrijding op ganzen. Bird Control Group levert lasers en lasersystemen om vogels op een diervriendelijke wijze te verjagen. Dit gebeurt in allerlei toepassingen. Voor ons is de toepassing in de landbouw het meest interessant. In de zomer zijn we bij het bedrijf langsgegaan in Delft. We hebben ons daar laten informeren over het gebruik van lasers op verschillende landbouwbedrijven, hun ervaringen en hun werkwijze. Ook hebben we veel vragen beantwoord gekregen die nog leefden bij ons. Het bezoek en de documentatie stelt ons in staat te adviseren of door te verwijzen over het gebruik van laser in de landbouw.

2.6 Vogeltelling Markerwadden

In het voorjaar van 2017 hebben wij onder leiding van Natuurmonumenten een bijdrage geleverd aan de eerste vogeltellingen op de Markerwadden. Het verrichten van tellingen geeft de noodzakelijke inzichten in de ontwikkeling van vogelpopulaties. De gegevens kunnen de basis vormen voor te evalueren en te vormen beleid. Wij hechten hier waarde aan en proberen waar mogelijk hier een bijdrage aan te leveren.

3. Organisatie

3.1 Bestuur

Op 31 december 2017 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Sonja Hartlief	voorzitter
Marius Bouscholte	penningmeester/ad interim secretaris
Greetje Houwen	algemeen bestuurslid

Helaas heeft onze secretaris Angela Peters in november 2017 haar werkzaamheden als bestuurslid moeten neerleggen. Wij willen haar hartelijk bedanken voor haar bijdrage en we zijn blij dat Angela nog nauw betrokken zal blijven bij Dierbaar Flevoland.

3.2 Werkgroep Bescherming

Op dit moment zijn we nog een kleine organisatie. Officieel hebben we een werkgroep bescherming. Daar hebben in 2017 de bestuursleden zitting in gehad. Dit gaf ons de mogelijkheid ons beleid steeds verder te ontwikkelen, zodat wij in 2018 in staat zijn andere vrijwilligers te werven die zich bij deze werkgroep aansluiten.

3.3 Overige vrijwilligers

De volgende vrijwilligers willen we hartelijk danken voor hun inzet:

- Linda Weeda voor het bouwen van onze prachtige website
- Lineke Jousma voor het faciliteren van vergaderingen, haar bijdrage aan het Vogelfestival en het meedoen aan het onderzoek naar de kippenbedrijven.

3.4 Relaties

Dierbaar Flevoland is lidorganisatie van de Natuur- en Milieufederatie Flevoland.

Het afgelopen jaar hebben we op een aantal dossiers samengewerkt met partijen en/of hebben we bij deze partijen informatie mogen inwinnen. We willen een ieder hartelijk danken hiervoor:

- Animal Rights
- Faunabescherming
- Dierenbescherming
- Vogelbescherming Nederland
- Wetlandwachten Nanne Paauw en Wim Kleefstra (Lepelaarplassen)
- Jan van der Winden Ecology
- Mr. Marco van Duijn, Utopie advocaten
- Bird Control Group

En de volgende partijen willen we danken voor de mogelijkheden die ons geboden zijn om te overleggen:

- Provincie Flevoland
- Flevolandschap
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten

- Landschapsbeheer Flevoland
- Partij voor de Dieren Flevoland
- Groen Links Flevoland
- D66 Flevoland
- Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)
- Rijkswaterstaat
- Gemeente Almere
- Gemeente Zeewolde
- Gemeente Lelystad
- TenneT

4. Financiële verantwoording

4.1 Jaarrekening

Jaarrekening Stichting Dierbaar Flevoland 2018							
Staat van inkomsten en uitgaven		Balans Stichting Dierbaar Flevoland per 1/1/2017					
Inkomsten	€	Activa		Passiva			
Donaties per bank	1.105,00		€		€		
Contante donaties	20,00	Banksaldo	0,00	Eigen vermogen	0,00		
Honorering Fonds Verbraake	400,00	Totaal	0,00	Totaal	0,00		
Totaal inkomsten	1.525,00						
		Balans Stichting Dierbaar Flevoland per 31/12 2017					
Uitgaven		Activa		Passiva			
Bankkosten	54,48		€		€		
Internetkosten	12,37	Banksaldo lopende rekening	859,40	Eigen vermogen	959,40		
Algemene kosten	60,00	Fonds Verbraaken	100,00	Garantstelling Advies en Bijstand	2.500,00		
Juridische kosten	538,75	Fonds Advies en Bijstand	2.500,00				
Totaal uitgaven	665,60	Totaal	3.459,40	Totaal	3.459,40		
Batig saldo 2017	859,40						

4.2 Begroting

Begroting	2017 begroot	2017 werkelijk	2018 begroot
Webhosting en onderhoud website	250,00	0,00	200,00
Domeinregistratie	25,00	12,37	10,00
Bankkosten	150,00	54,48	60,00
Bestuurs- en algemene kosten	100,00	60,00	50,00
Portokosten	25,00	0,00	20,00
Kantoorbenodigdheden	0,00	0,00	150,00
Drukwerk en promotie	200,00	0,00	350,00
Juridische kosten	0,00	538,75	1.077,50
Totaal uitgaven	750,00	665,60	1.917,50
Inkomsten			
Giften en donaties	750,00	1.125,00	750,00
Subsidies	400,00	400,00	500,00
Bijzondere baten	0,00	0,00	700,00
Totaal inkomsten	1.150,00	1.525,00	1.950,00
Saldo over/tekort	400,00	859,40	32,50